

รายงานการศึกษากลุ่ม
(Group Report)

เรื่อง แนวทางการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว
(ELECTRONIC MONITORING : EM)
มาใช้ในการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาด
กรณีมีเหตุพิเศษเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือสูงอายุ

จัดทำโดย กลุ่มจามจุรี

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๑
สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
ประจำปี ๒๕๖๓

แนวทางการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว(EM) มาใช้ในการพักการลงโทษ นักโทษเด็ดขาด กรณีมีเหตุพิเศษเจ็บป่วยร้ายแรง พิการ หรือสูงอายุ

ผู้ต้องขังทั้งหมด	384,161	คน
รับเข้า	177,450	คน
ปล่อยออกทั้งหมด	159,662	คน
ปล่อยครบกำหนดโทษ	107,197	คน
ปล่อยประกันตัว	24,138	คน
ได้รับพระราชทานอภัยโทษ	0	คน
ลดวันต้องโทษจำคุก	14,922	คน
พักการลงโทษ	13,405	คน

แก้ไขหลักเกณฑ์เพิ่มโอกาสการพักการลงโทษ
และEM ขยายขอบเขต
การคุมประพฤติ

ผู้ต้องขังได้ใช้ชีวิตบั้นปลายกับครอบครัว

- ค่าใช้จ่ายรายปี 21,200 บาท
- คำนามันเชื้อเพลิง รับ-ส่ง
- ค่าเบี้ยเลี้ยงผู้คุม

ผู้ต้องขังเจ็บป่วย

ผู้เข้าเกณฑ์เดิม

ข้อเสนอเกณฑ์ใหม่

- > เจ็บป่วยร้ายแรง ไม่สามารถรักษาให้หายขาด
- อาการอยู่ในระยะอันตรายถึงแก่ความตาย
- ไตวายเรื้อรัง
- มะเร็งระยะที่ 3 หรือ 4
- โรคเอดส์ ที่มีโรคแทรกซ้อน
- แสดงอาการร้ายแรง
- > เอกสารรับรองจากแพทย์ทางราชการ 2 คน

- > อาการเจ็บป่วยร้ายแรงที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาด ต้องการดูแลรักษาใกล้ชิด ต่อเนื่องหรืออยู่ในภาวะวิกฤต ภาวะติดเตียง/พึ่งพิง
- ไตวายเรื้อรังที่ฟอกทางหน้าท้องและเส้นเลือด
- มะเร็งทุกระยะ
- โรคเอดส์ที่มีโรคแทรกซ้อน
- แสดงอาการร้ายแรง
- อัลไซเมอร์ สมอลเสื่อม สมอลพิการ
- ศักยภาพของร่างกายมีโอกาสกระทำผิดซ้ำน้อย
- > ติด EM และจำกัดการเดินทางได้แก่ที่พักและโรงพยาบาล อสม.อสค. ช่วยดูแล

ผู้ต้องขังพิการ

ผู้เข้าเกณฑ์เดิม

ข้อเสนอเกณฑ์ใหม่

- > พิการหลังกระทำผิด
- พิการทางการมองเห็น
- ตาบอด 2 ข้าง
- พิการทางการเคลื่อนไหว
- แขนขาด 2 ข้าง (ข้อมือขึ้นไป)
- ขาขาด 2 ข้างตั้ง (ข้อเท้าขึ้นไป)
- อัมพาตครึ่งท่อนล่าง
- ครึ่งซีกหรือทั้งตัว
- พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
- พิการทางสติปัญญา
- > เอกสารรับรองจากแพทย์ทางราชการ 2 คน

- > คำนึงถึงความพิการทำให้มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน
- เป็นการให้ผู้ดูแล ไม่ว่าก่อนหรือหลังกระทำผิด
- พิการทางการมองเห็น ตาบอด หรือเลื่อนรางใกล้ตาบอด
- พิการทางการเคลื่อนไหว มือเท้าแขนขา
- อัมพาต อ่อนแรงหรือขาด เจ็บป่วยเรื้อรังจากสาเหตุต่างๆ จนมีผลกระทบทางการเคลื่อนไหว
- พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
- จิตเวชเรื้อรังที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้
- พิการทางสติปัญญา ไอคิวน้อยกว่า54
- พิการอื่นๆ
- > เอกสารรับรองจากแพทย์ทางราชการ 2 คน
- ติด EM และจำกัดการเดินทางได้แก่ที่พักและโรงพยาบาล อสม.อสค.ช่วยดูแล

ผู้ต้องขังชรา

ผู้เข้าเกณฑ์เดิม

ข้อเสนอเกณฑ์ใหม่

- > นักโทษเด็ดขาดชั้นดีขึ้นไป
- > นักโทษเด็ดขาดที่มีอายุ 70 ปีขึ้นไป
- > ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย
- > เหลือจำคุกไม่เกิน 10 ปี

- > นักโทษเด็ดขาดชั้นกลางขึ้นไป
- > จำมาแล้วอย่างน้อย 1/3
- > เหลือโทษไม่เกิน 10 ปี
- > ไม่มีคดีอาัยดหรือหมายจับโทษกักขัง
- > มีผู้รับอุปการะ
- ในกรณีไม่มีขอให้พมจ. หรือสสจ สถานพยาบาล บ้านกึ่งวิถี
- อปท. สถานสงเคราะห์ วัด มูลนิธิ
- ดูแล ระหว่างคุมประพฤติ
- ใส่ EM ในกรณีคดีพิเศษพร้อมเงื่อนไข

รายงานการศึกษากลุ่ม (Group Report)

เรื่อง แนวทางการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (ELECTRONIC MONITORING : EM)
มาใช้ในการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาด กรณีมีเหตุพิเศษเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือสูงอายุ

จัดทำโดย กลุ่มจามจรี

๑. นางสาวจุฑารัตน์ จินตกานนท์ นักทัศนวิทยาเชี่ยวชาญ
กองทัณฑสถาน กรมราชทัณฑ์
๒. นางสาวดารณี เกิดประดิษฐ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ
กองพัฒนาระบบราชการ ๒ สำนักงาน ก.พ.ร.
๓. พันตำรวจเอกหญิง สมบูรณ์ สุโสภา หัวหน้าศูนย์พัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล
โรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๔. นายนันทิภาคย์ ชิตพงษ์ เจ้าหน้าที่บริหาร (AVP)
ฝ่ายกฎหมาย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
ประธานที่ปรึกษา
๕. ดร.หิมาลัย ผิวพรรณ บริษัทรักษาความปลอดภัย จีจีไอ กรุ๊ป จำกัด
รองผู้บังคับการตำรวจนครบาล ๕
๖. พันตำรวจเอก วิวัฒน์ ชินคำ กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๗. นายธีระพงศ์ อันไพศาล ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา
สำนักงานศาลยุติธรรม
๘. นายทรงศิลป์ ภิรมย์กุล ผู้อำนวยการกองบังคับคดีล้มละลาย ๕
กรมบังคับคดี
๙. นายธนบุลย์ พร้อมสัมพันธ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเชี่ยวชาญ
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ป.ป.ช.)
๑๐. นายสมพงษ์ ขจรชัยกุล อัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายแผนงานฝึกอบรม
สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด
๑๑. นายประมา ศาสตระรุจิ กรรมการบริหารการวิจัยและนวัตกรรม
สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๑๒. นายประสิทธิ์ ทองนาเมือง ประธานสภานายความจังหวัดบึงใหญ่
สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ

บทที่ ๑ บทนำ

๑

บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีในการควบคุมผู้กระทำความผิด

๔

๒.๑ ทฤษฎีการลงโทษ

๔

๒.๑.๑ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retributive Theory)

๔

๒.๑.๒ ทฤษฎีการลงโทษแบบอรรถประโยชน์ (Utilitarian Theory)

๔

๒.๑.๓ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitative Theory)

๕

๒.๑.๔ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคม (Social Protection Theory)

๕

๒.๒ แนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมผู้กระทำความผิด

๕

๒.๒.๑ การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำ

๕

๒.๒.๒ การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ

๖

๒.๓ การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ควบคุมผู้กระทำความผิดในประเทศไทย

๗

๒.๓.๑ การควบคุมผู้ต้องโทษ

๗

๒.๓.๒ การคุมประพฤติ

๘

๒.๓.๓ การปล่อยชั่วคราว

๘

๒.๔ การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ควบคุมผู้กระทำความผิดในต่างประเทศ

๙

บทที่ ๓ การควบคุมนักโทษโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว

๑๒

๓.๑ หลักการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว

๑๒

๓.๑.๑ ความหมายของการควบคุมนักโทษโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว

๑๓

๓.๑.๒ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว ในกระบวนการยุติธรรม

๑๔

๓.๒ ข้อดีข้อเสียของการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวการควบคุมนักโทษ

๑๖

	หน้า
บทที่ ๔ การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ในการแก้ไขปัญหา นักโทษเด็ดขาด กรณี มีเหตุพิเศษ เนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป	๑๘
๔.๑ ประกาศกรมราชทัณฑ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาด เข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมี อายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป	๑๘
๔.๒ วิเคราะห์การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ในการแก้ไขปัญหา นักโทษเด็ดขาด กรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจาก การเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป	๒๐
บทที่ ๕ สรุปผลและข้อเสนอแนะ	๒๔
๕.๑ บทสรุป	๒๘
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๒๘

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- หลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ
 เนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป พ.ศ.๒๕๖๐
- ขออนุมัติปรับแก้เกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณี
 มีเหตุพิเศษ จำนวน ๒ โครงการ
- สถิตินักโทษเด็ดขาดที่มีอายุ ๗๐ ปีขึ้นไป และจำนวนที่เข้าเกณฑ์การพักการลงโทษ
 กรณีมีเหตุพิเศษ

บทคัดย่อ

รายงานฉบับนี้กลุ่มผู้ศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประกาศกรมราชทัณฑ์ เรื่องหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ เนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป ในประเทศไทย ที่ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบแนวคิดและหลักกฎหมาย รวมทั้งศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ เนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป ว่าในปัจจุบันกฎหมายมีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเป็นอย่างไร รวมถึงวิเคราะห์กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน และเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมเพื่อการนำไปสู่กำหนดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมแก่การพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ เนื่องจากนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป ให้สามารถบังคับใช้กับนักโทษเด็ดขาดกลุ่มนี้ได้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่า การพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ เนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป เป็นการดำเนินการโดยกรมราชทัณฑ์ ซึ่งกรมราชทัณฑ์จะเป็นผู้พิจารณาเห็นสมควรพักการลงโทษในช่วงเวลาใด และกรมราชทัณฑ์จะกำหนดคุณสมบัติของนักโทษทั้งสามกลุ่มโดยการออกเป็นประกาศกรมราชทัณฑ์ จากนั้นคณะกรรมการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดจะทำการคัดเลือกนักโทษจากเรือนจำทัณฑสถานทั่วประเทศที่เข้าหลักเกณฑ์ เพื่อเสนอรายชื่อดังกล่าวต่อคณะกรรมการกลั่นกรองในการพักการลงโทษ หลังจากนั้นคณะกรรมการกลั่นกรองพักการลงโทษจะทำการพิจารณารายชื่อนักโทษเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพักการลงโทษ เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบและเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอนุมัติเป็นขั้นตอนสุดท้าย

การพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ เนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไปของประเทศไทยยังไม่สามารถบังคับใช้กับนักโทษได้ครอบคลุมทั่วถึง เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการพักการลงโทษดังกล่าวของกรมราชทัณฑ์นั้น ได้กำหนดขั้นตอน เงื่อนไข คุณสมบัติบางประการที่ยังไม่เอื้ออำนวยกับการพักการลงโทษให้แก่นักโทษเด็ดขาดข้างต้น

กลุ่มผู้ศึกษาได้วิเคราะห์บทบัญญัติของกฎหมาย ประกาศกรมราชทัณฑ์ และการพักการลงโทษของต่างประเทศเปรียบเทียบกับของประเทศไทย จึงเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ เนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป เพื่อให้การดำเนินการพักการลงโทษกรณีดังกล่าว เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพและสามารถบังคับใช้กับนักโทษเด็ดขาดได้อย่างทั่วถึง โดยการวางหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเกี่ยวกับการวินิจฉัยอาการเจ็บป่วยร้ายแรง พิการ และสูงอายุของนักโทษในระดับที่ไม่วางหลักเกณฑ์ที่สูงเกินไป แต่การพักการลงโทษผู้กระทำความผิดให้กลับมาใช้ชีวิตตามปกติในสังคมก็ก่อให้เกิดปัญหาที่ตามมาว่าผู้กระทำความผิดจะกระทำความผิดซ้ำอีกหรือไม่ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวทางกลุ่มผู้ศึกษาเห็นว่าการนำการควบคุมผู้กระทำความผิดด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (ELECTRONIC MONITORING: EM) มาใช้ร่วมด้วยกับการพักการลงโทษนั้น เป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการควบคุมผู้กระทำความผิดให้อยู่ในพื้นที่บริเวณจำกัด หรือไม่เข้าไปในพื้นที่บริเวณใด ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จะเป็นการป้องปราม ควบคุมผู้ต้องโทษอีกทางหนึ่ง และจะเป็นการช่วยลดจำนวนผู้ต้องโทษในเรือนจำ ทั้งเป็นการสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้กับสังคม

บทที่ ๑

บทนำ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในประเทศไทยบุคคลที่ได้กระทำความผิดอาญาและรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุด บุคคลนั้นจึงมีสถานภาพเป็นนักโทษเด็ดขาด และต้องถูกควบคุมตัวเข้ามาอยู่ในเรือนจำ โดยกรมราชทัณฑ์มีอำนาจควบคุมดูแลและบังคับโทษจำคุกนักโทษให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล แต่ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีปัญหาเกี่ยวกับเรือนจำของประเทศไทยมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะรองรับนักโทษที่กระทำความผิดในแต่ละปีซึ่งผู้ต้องขังถูกส่งเข้าเรือนจำเป็นจำนวนมาก ตามหลักทฤษฎีการแก้แค้นทดแทน โดยมุ่งเน้นที่จะนำบุคคลที่ได้กระทำความผิดอาญาเหล่านั้นให้เข้ามาอยู่ในการควบคุมของรัฐ โดยใช้หน่วยงานกรมราชทัณฑ์มากเกินไป ซึ่งส่งผลให้นักโทษที่ถูกคุมขังเกินอัตราที่เรือนจำจะรับรองได้ โดยนักโทษมีจำนวนสูงขึ้นทุกปี ขณะที่เรือนจำมีพื้นที่เท่าเดิม และมีเจ้าหน้าที่จำนวนจำกัด จนส่งผลต่อการใช้ชีวิตของนักโทษ ทั้งนี้ยังมีนักโทษเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือสูงอายุเป็นจำนวนมาก ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ถือว่าเป็นภาระที่เรือนจำต้องดูแลเป็นพิเศษ แต่เนื่องจากเรือนจำของไทยมีนักโทษอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถดูแลนักโทษได้ทั่วถึง ทำให้ต้องกลับมาทบทวนถึงการลงโทษอาญา ซึ่งประเทศไทยมุ่งเน้นถึงการลงโทษจำคุกมากเกินไปจนทำให้จำนวนผู้ต้องขังสูงขึ้นมาก

จึงมีแนวคิดการปล่อยนักโทษออกไปจากเรือนจำเพื่อระบายความแออัดของผู้ต้องขังด้วยวิธีการพักการลงโทษ (PAROLE) ซึ่งการพักการลงโทษเป็นการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดให้พ้นจากการถูกควบคุมจากเรือนจำ ก่อนที่ผู้นั้นจะได้รับโทษจำคุกครบตามกำหนด โดยมีเงื่อนไขให้อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่รัฐตลอดระยะเวลาที่ได้รับการพักการลงโทษ โดยนอกจากการพักการลงโทษในกรณีปกติแล้ว กรมราชทัณฑ์ยังได้ดำเนินโครงการพักการลงโทษกรณีพิเศษให้แก่นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป เพื่อปลดปล่อยนักโทษกลุ่มนี้ โดยให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ดำเนินการคัดเลือกนักโทษที่มีความเจ็บป่วยร้ายแรง พิการ หรือสูงอายุ โดยมีหลักเกณฑ์คือ นักโทษต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา ๓๒ (๕) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๙ ต้องเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีขึ้นไป ต้องได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของกำหนดโทษหลังสุด หรือไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี และต้องมีการเจ็บป่วยร้ายแรง ซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอาการอยู่ในระยะอันตรายใกล้ถึงแก่ความตาย หรือเป็นคนพิการมีลักษณะอันเห็นได้ชัดอย่างใดอย่างหนึ่งคือ ความพิการทางการเห็น ความพิการการเคลื่อนไหว ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ความพิการทางสติปัญญา หรือความพิการอื่น ๆ หรือเป็นผู้สูงอายุ โดยจะต้องมีอายุ ๗๐ ปีขึ้นไป และไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้เล็กน้อย มีโทษเหลือจำคุกต่อไปไม่เกิน ๑๐ ปี ซึ่งถ้าเข้าหลักเกณฑ์ให้นักโทษได้รับการพักการลงโทษที่เหมาะสมตามหลักมนุษยธรรม

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การดำเนินการพักการลงโทษ กรณีมีเหตุพิเศษนี้ กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาไว้อย่างละเอียด การพิจารณาหลักเกณฑ์มีเงื่อนไขและความซับซ้อนเนื่องจากการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดให้พ้นจากการจำคุก ก่อนครบกำหนดโดยอยู่

ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ของรัฐตลอดระยะเวลาที่ได้รับการพักการลงโทษ จึงถือได้ว่าการพักการลงโทษนี้ยังไม่ได้ให้อิสระแก่ผู้ต้องขัง

ในกรณีนักโทษที่มีอาการเจ็บป่วยร้ายแรงการพิจารณาจะพิจารณาจากอาการเจ็บป่วยของนักโทษซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้และอาการอยู่ในระยะอันตรายอาจถึงแก่ความตาย เช่น ต้องเป็นโรคไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็งระยะที่สามหรือระยะที่สี่ โรคเอดส์หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อน แสดงอาการร้ายแรงอันอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือให้เกิดความพิการ นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีความพิการนั้น จะต้องมีความบกพร่องทางการเห็น ทางการเคลื่อนไหวทางจิตหรือพฤติกรรม หรือทางสติปัญญา ส่งผลให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยความพิการทางการเห็นจะต้องตาบอดทั้งสองข้าง ความพิการทางการเคลื่อนไหวนั้นกำหนดให้แขนขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อมือขึ้นไป ขาขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อเท้าขึ้นไป หรืออัมพาตครึ่งท่อนล่างหรือครึ่งซีก หรืออัมพาตทั้งตัวทั้งแขนและขา ความพิการทางจิตหรือพฤติกรรม หมายถึง มีอาการผิดปกติกลุ่มโรคสมองเสื่อม กลุ่มโรคที่มีอาการทางจิต ผิดปกติทางสมองหรือโรคทางกาย กลุ่มโรคจิตเภท กลุ่มโรคผิดปกติทางอารมณ์และมีอาการทางจิต เมื่อได้รับการรักษาอย่างเต็มที่ยังคงมีอาการคงที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ มีพฤติกรรมรบกวนความสงบของผู้อื่น หรือยังคงอยู่ตามลำพังไม่ยุ่งกับใครและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ โดยนักโทษกลุ่มนี้จะต้องต้องโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของกำหนดโทษครั้งสุดท้าย หรือไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ในกรณีจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา

ในกรณีนักโทษเด็ดขาด ที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอายุ ๗๐ ปีขึ้นไปนั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์คือนักโทษเด็ดขาดที่มีอายุ ๗๐ ปีขึ้นไป ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย มีโทษเหลือจำคุกต่อไม่เกิน ๑๐ ปี ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้กำหนดขั้นตอนเงื่อนไขคุณสมบัติบางประการที่ยังไม่เอื้อกับการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ หรือสูงอายุเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศจึงควรกำหนดหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษสำหรับนักโทษกลุ่มนี้ให้ดียิ่งขึ้น โดยนักโทษกลุ่มนี้ถือว่าเป็นกลุ่มที่เป็นภาระของเรือนจำที่รัฐต้องดูแลและเสียงบประมาณไปโดยไม่จำเป็น อีกทั้งการพักการลงโทษจะช่วยลดความแออัดในเรือนจำได้อีกช่องทางหนึ่ง ประกอบกับนักโทษเด็ดขาดเหล่านี้ไม่มีความเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำอีก อันเนื่องมาจากสภาพร่างกายของนักโทษเอง การควบคุมผู้ต้องขังกลุ่มนี้ไว้จึงส่งผลกระทบต่อเรือนจำที่จะต้องรับภาระอย่างมากในการดูแลมากกว่านักโทษเด็ดขาดทั่วไป ดังนั้นกลุ่มผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องดังกล่าวเพื่อชี้ให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องหาหลักเกณฑ์ที่เอื้อต่อการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ และสูงอายุกลุ่มนี้ จึงจำเป็นต้องนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (ELECTRONIC MONITORING : EM) มาใช้เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ถูกพักการลงโทษกรณีพิเศษได้ปฏิบัติตามคำสั่งศาลหรือคำสั่งของผู้มีอำนาจสั่งไปพร้อม ๆ กับมาตรการแก้ไขฟื้นฟู

๒. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑) เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ และสูงอายุ

๒) เพื่อศึกษาการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (ELECTRONIC MONITORING: EM) มาใช้กับนักโทษเด็ดขาด เข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือ พิกการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป

๓) เพื่อศึกษาปัญหาหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือ พิกการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป

๔) เพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือ พิกการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป โดยใช้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (ELECTRONIC MONITORING: EM)

๓. ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยนี้จะศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์คุณสมบัติวิธีการดำเนินการรวมทั้งกฎหมายของประเทศไทยในการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกการ และสูงอายุว่าเหมาะสมต่อการพักการลงโทษหรือไม่เพียงใด โดยนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (ELECTRONIC MONITORING: EM) มาใช้กับผู้ที่มีสิทธิในกลุ่มดังกล่าวข้างต้น

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีในการควบคุมผู้กระทำผิด

๒.๑ ทฤษฎีการลงโทษ

ในยุคแรกมนุษย์อยู่อาศัยร่วมกันแบบครอบครัวเล็ก ๆ อำนาจในการลงโทษผู้กระทำความผิดจึงเป็น อำนาจของบิดาซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว ต่อมาเมื่อมีการขยายตัวเป็นชนเผ่า อำนาจในการลงโทษจึงเป็น อำนาจของหัวหน้าเผ่า ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างอำนาจปกครองของบิดาต่อบุตรกับอำนาจของญาติ เมื่อเข้าสู่ยุคกลางแนวความคิดเกี่ยวกับการลงโทษได้รับอิทธิพลมาจากคริสต์ศาสนา เชื่อว่าพระเจ้าเป็นผู้กำหนดแบบแผนในการดำเนินชีวิต ผู้ฝ่าฝืนคือผู้ทำบาปและจะต้องรับโทษเพื่อไถ่บาปนั้น และเมื่อเข้าสู่ยุคฟื้นฟู ศิลปวิทยาการ ความเชื่อเกี่ยวกับพระเจ้าได้เสื่อมถอยลง แนวความคิดที่ว่าอำนาจในการปกครองรัฐเป็นของประชาชนทุกคนได้รับการยอมรับมากขึ้น อำนาจในการลงโทษจึงมีที่มาจากความยินยอมของประชาชนทั่วไปที่มอบหมายอำนาจรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับรัฐ โดยถือว่าบุคคลที่ฝ่าฝืนกฎหมายเป็นการฝ่าฝืนความเห็นร่วมของคนส่วนใหญ่ในสังคม (ณรงค์ ใจหาญ, ๒๕๔๓, น. ๑๙-๒๐) นักอาชญาวิทยาจากสำนักกฎหมายต่าง ๆ ได้เสนอทฤษฎีการลงโทษหลายทฤษฎีด้วยกัน ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น ๔ ทฤษฎีใหญ่ ๆ คือ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน ทฤษฎีการลงโทษแบบอรรถประโยชน์ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๒, น. ๑๔๑)

๒.๑.๑ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retributive Theory)

การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนเป็นทฤษฎีการลงโทษที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เนื่องจากผู้ที่ถูกทำร้ายย่อมเกิดความแค้น และมีความประสงค์ที่จะแก้แค้นผู้กระทำความผิดให้ได้รับการลงโทษอย่างสาสมกับความเสียหายที่ตนได้รับและความผิดที่กระทำในลักษณะของตาต่อตาฟันต่อฟัน กล่าวคือผู้ที่ฆ่าผู้อื่นถึงแก่ความตายก็สมควรที่จะต้องถูกลงโทษประหารชีวิตให้ตายตกไปตามกันด้วย

การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้เสียหายและสังคม โดยโทษที่ลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นควรได้สัดส่วนกับความเสียหาย ความเจ็บปวดที่ผู้เสียหายและสังคมได้รับ เพื่อรักษาความยุติธรรมและสมดุลของสังคม

๒.๑.๒ ทฤษฎีการลงโทษแบบอรรถประโยชน์ (Utilitarian Theory)

ทฤษฎีการลงโทษแบบอรรถประโยชน์เป็นแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (The Classical School of Criminology) มีหลักการเบื้องต้นว่า คนเราทำผิดโดยเจตนา และก่อนที่จะลงมือกระทำนั้นได้พิจารณาใคร่ครวญถึงผลดีผลเสียแล้วจึงลงมือทำ รัฐจึงควรออกกฎหมายกำหนดความผิดและโทษสำหรับความผิดนั้นไว้ให้ชัดเจน และเปิดเผยต่อสาธารณชน เมื่อมีผู้กระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายก็จะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้งนี้การลงโทษจะต้องทำอย่างรวดเร็ว แน่นนอน เสมอภาคกัน และมีความรุนแรงตามที่กำหนดไว้ การลงโทษย่อมจะมีประโยชน์ต่อสังคมในการลดอาชญากรรมและส่งเสริมให้คนทั่วไปเคารพกฎหมาย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๒, น. ๑๔๓)

๒.๑.๓ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitative Theory)

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเป็นทฤษฎีที่ถูกเสนอโดยสำนักอาชญาวิทยา ปฏิฐานนิยม (The Positive School of Criminology) มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดให้เป็นคนดีไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก โดยเน้นการวิเคราะห์หาสาเหตุว่าเพราะเหตุใดผู้กระทำความผิดจึงกระทำ ความผิด ซึ่งเมื่อพบสาเหตุที่แท้จริงแล้วก็จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตรงจุด ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่กลับไป กระทำความผิดอีก การกระทำความผิดเป็นผลมาจากอิทธิพลพันธุกรรม และปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม โดยได้จำแนกอาชญากรออกเป็น ๕ ประเภท คือ อาชญากรโดยกำเนิด อาชญากรจิตวิปริต อาชญากรที่เกิดจากอารมณ์ อาชญากรที่ทำผิดเป็นครั้งคราว และอาชญากรติดนิสัยโดยสันดาน

๒.๑.๔ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคม (Social Protection Theory)

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคมเป็นแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาป้องกันสังคม (Social Defense School of Criminology) มีวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัย โดยแยกผู้กระทำความผิดออกจากสังคมเพื่อตัดโอกาสไม่ให้ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดซ้ำอีก มีหลักการที่สำคัญคือ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและอบรมบ่มนิสัยมากกว่าการลงโทษ เน้นการคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยจาก อาชญากรรม ส่วนการลงโทษจะเน้นให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล เพื่อปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำความผิดให้เป็นคนดี โดยได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการป้องกันควบคุมและการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิด ไว้ในกฎหมายอาญา อาทิ การนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้กับผู้กระทำความผิด

๒.๒ แนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมผู้กระทำความผิด

๒.๒.๑ การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำ

การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำ เป็นวิธีการลงโทษที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมาตั้งแต่ ในอดีต เพื่อทดแทนการลงโทษด้วยวิธีการทรมาน เชียนตี หรือเนรเทศออกจากชนเผ่า การใช้เรือนจำในยุคแรก เน้นการลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนและข่มขู่ยับยั้ง มุ่งประสงค์เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของสังคมเป็นสำคัญ ผู้กระทำความผิดควรถูกกำจัดออกจากสังคมเพื่อไม่ให้มีโอกาสกระทำความผิดได้อีก แต่ต่อมาในระยะหลังได้เปลี่ยนวัตถุประสงค์จากเดิมไปเป็นเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด อบรมให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับเข้าสู่สังคมและใช้ชีวิตอย่างปกติสุขได้ กิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้กระทำความผิดในเรือนจำจึงเป็นลักษณะของการฝึกอาชีพ การให้การศึกษา เพื่อฟื้นฟูและเตรียมความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจให้แก่ผู้กระทำความผิดเมื่อพ้นโทษออกจากเรือนจำ

อย่างไรก็ตามแม้วัตถุประสงค์ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดด้วยวิธีการจำคุกในเรือนจำนี้จะเปลี่ยนแปลงไป โดยมุ่งเน้นที่จะฟื้นฟูสภาพของผู้กระทำความผิดทั้งทางร่างกายและทางจิตใจก็ตาม แต่ในความเป็นจริงแล้วด้วยสภาพความเป็นอยู่ของผู้กระทำความผิดที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำอย่างแออัด ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจและร่างกายของผู้กระทำความผิด ทำให้เกิดความเครียด ก้าวร้าว และใช้ความรุนแรง มากยิ่งขึ้น อีกทั้งถูกกดขี่ข่มเหงทั้งจากผู้กระทำความผิดที่แข็งแกร่งกว่าและอาจเกิดจากผู้คุม ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนั้นแล้วในกรณีของผู้กระทำความผิดที่กระทำความผิดเป็นครั้งแรกในคดีที่ไม่ร้ายแรงหรือกระทำไปด้วยพลาดพลั้ง เมื่อได้เข้าไปอยู่ในเรือนจำเพื่อรับโทษจำคุกเพียงระยะสั้น ๆ ก็อาจ

ได้รับการสั่งสอน วิธีการประกอบอาชญากรรมอื่น ๆ จากผู้ต้องโทษในเรือนจำด้วยกัน ทำให้ผู้กระทำความผิดนั้นกลายเป็นอาชญากรอย่างแท้จริงได้

การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดครั้งแรกหรือกระทำความผิดไม่ร้ายแรงโดยใช้เรือนจำ จึงเท่ากับ เป็นการสร้างอาชญากรขึ้นมาใหม่ และการใช้เรือนจำควบคุมตัวผู้กระทำความผิดทุกประเภทยังก่อให้เกิด ปัญหาความแออัดในเรือนจำ มีการปะปนของผู้ต้องขังประเภทต่าง ๆ ทั้งผู้ต้องขังที่มีลักษณะร้ายกับผู้ต้องขังที่กระทำผิดโดยพลั้งพลาด การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเหล่านี้ นอกจากจะเกิดความยากลำบากและดูแลไม่ทั่วถึงแล้ว ยังทำให้เกิดการปฏิบัติต่อคนที่มีลักษณะร้ายด้วยโทษเบาเกินไป และปฏิบัติต่อคนพลั้งพลาดหนักเกินไป (นัทธี จิตสว่าง, ๒๕๔๑, น.๒๕)

ดังนั้น จึงได้มีการนำเอาแนวความคิดในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำมาใช้ เพื่อให้การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดที่ไม่สมควรต้องเข้าไปรับโทษในเรือนจำ ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๒ การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ

จากผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวผู้กระทำความผิดที่ถูกลงโทษโดยการจำคุกในเรือนจำ ทำให้แนวความคิดในการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมุ่งเน้นไปที่การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้กระทำความผิดให้มีความพร้อมที่จะกลับคืนสู่สังคมได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่ ภายหลังจากที่พ้นโทษแล้ว แทนที่จะมุ่งเน้นไปที่การแก้แค้นทดแทนความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำลงไป การใช้เรือนจำควรนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อสังคมโดยรวมและไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เท่านั้น โดยได้มีการนำมาตราการในการควบคุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำมา ใช้แทนการใช้เรือนจำสำหรับผู้กระทำความผิดบางประเภทด้วย

การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำเป็นมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดซึ่งอาจมีได้ทั้งก่อนและหลังที่ผู้กระทำความผิดจะถูกจำคุกในเรือนจำ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ลดผลกระทบในทางลบอันเนื่องมาจากการใช้เรือนจำ ลดความแออัดยัดเยียดในเรือนจำ และประหยัดค่าใช้จ่ายของรัฐ (จิตติมา ประเสริฐ, ๒๕๕๓, น. ๑๔-๒๐) “การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้ เรือนจำ” มีความหมายใกล้เคียงกับ “การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในชุมชน” ซึ่งเป็นการใช้มาตรการในการควบคุมและแก้ไขผู้กระทำความผิดแบบต่าง ๆ ที่ได้กระทำโดยคนในชุมชน โดยอาศัยทรัพยากรในชุมชนแบบต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการแก้ไขผู้กระทำความผิด (นัทธี จิตสว่าง, ๒๕๔๙, น. ๑๑๕, อ้างถึงใน ยุทธภูมิ ต่อศิริกุลทล, ๒๕๕๐, น. ๔๖)

มาตรการที่นำมาใช้ในการควบคุมผู้กระทำความผิดแทนการใช้เรือนจำ เช่น การไม่ฟ้องคดีโดยมี เงื่อนไข การทำงานบริการสังคม การกักขังภายในบ้าน การชะลอการฟ้อง และการควบคุมผู้กระทำความผิด ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว เป็นต้น

๒.๓ การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ควบคุมผู้กระทำความผิดในประเทศไทย

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว คืออุปกรณ์ที่ใช้ควบคุมผู้กระทำความผิด ประกอบด้วยตัวอุปกรณ์ส่งสัญญาณ (Transmitter Device) โดยส่วนใหญ่จะนิยมใช้ติดตัวผู้กระทำความผิด มีลักษณะคล้ายนาฬิกาข้อมือ สายหนัง รัดข้อมือตัวอุปกรณ์รับสัญญาณ (Receiver Unit) และศูนย์ควบคุมกลาง (Monitoring Center) ซึ่งทำหน้าที่ในการควบคุมและสอดส่องตัวผู้กระทำความผิดให้อยู่ในสถานที่และเวลาที่

กำหนด (ซีต้า ธนวิติวงศ์, ๒๕๕๓, น. ๒๔-๒๕) ซึ่งประเทศไทยได้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ควบคุมผู้กระทำความผิดตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นมา

ประเทศไทยนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในกรณีดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ การควบคุมผู้ต้องโทษ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๙/๒ วรรคหนึ่ง (๓) กำหนดให้ในกรณีที่มิเหตุจำเป็น พนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ต้องจัดการตามหมายจำคุก ได้รับรองต่อศาลหรือเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลมีอำนาจในการสั่งให้จำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้กระทำความผิดซึ่งต้องโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของโทษตามคำพิพากษา หรือไม่น้อยกว่าสิบปีในกรณีต้องโทษจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิตได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการ ๖ อื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานซึ่งได้แก่ผู้บัญชาการ เรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำคุก สามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้มีการจำกัดการเดินทางและอาณาเขตแก่ผู้ต้องจำคุกได้ โดยให้คำนึงถึงเหตุจำเป็นซึ่งรวมถึงเหตุที่ผู้ซึ่งต้องจำคุกจะถึงอันตราย แก่ชีวิตถ้าต้องจำคุก ผู้ซึ่งต้องจำคุกจำเป็นต้องเลี้ยงดูบิดา มารดา สามิ ภริยา หรือบุตรซึ่งพึ่งตนเองไม่ได้ ผู้ซึ่งต้องจำคุกเจ็บป่วยและต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และผู้ซึ่งต้องจำคุกมีเหตุควรได้รับการดูแลการบังคับ ให้จำคุกด้วยเหตุอื่น ๆ และเจ้าพนักงานผู้ร้องขออาจเสนอเงื่อนไขห้ามมิให้ออกนอกเคสสถานหรือสถานที่อื่นใดในช่วงเวลาที่กำหนด ร่วมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวได้

ในระยะแรกได้มีการควบคุมผู้ต้องโทษด้วยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์โดยเน้นไปที่กลุ่มผู้ต้องโทษ ๔ กลุ่ม (กระทรวงยุติธรรม, ๒๕๕๖, น. ๒๔) คือ

- (๑) ผู้ต้องขังชรา หรือป่วยเป็นโรคเอดส์ระยะสุดท้าย ไตวายเรื้อรัง มะเร็งระยะสุดท้าย หากจำคุก ต่อไปต้องเสียชีวิตและต้องออกไปรับการรักษา เช่น ฟอกไตหรือฉายรังสีทุกสัปดาห์
- (๒) ผู้ต้องขังที่ต้องออกไปดูแลลูกและภรรยา หรือพ่อแม่ที่แก่ชรา ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเอง
- (๓) ผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยเรื้อรังและต้องเข้ารับการรักษาต่อเนื่อง
- (๔) กลุ่มนักโทษที่มีเหตุทะเลาะวิวาทลงโทษ เช่น คลอดบุตร วิกฤตจิต

๒.๓.๒ การคุมประพฤติ

การคุมประพฤติ เป็นวิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างมีเงื่อนไข โดยผู้กระทำความผิดยังคงดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ภายใต้การควบคุมของพนักงานคุมประพฤติ มีวัตถุประสงค์เพื่อการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลโดยไม่แยกตัวผู้กระทำความผิดออกจากสังคม ในขณะเดียวกันก็มุ่งที่จะป้องกันสังคม ให้ปลอดภัยด้วย โดยผู้ถูกคุมประพฤติจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ หากผู้ถูกคุมประพฤติไม่ปฏิบัติตาม เงื่อนไข ศาลมีอำนาจในการเพิกถอนคำสั่งและกำหนดการลงโทษที่ยังไม่ได้กำหนดโทษหรือลงโทษจำคุกซึ่งรอการลงโทษไว้ได้

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวได้นำมาใช้ในการคุมประพฤติผู้กระทำความผิดในหลายความผิด เช่น การขับรถขณะเมาสุรา หรือของมีคมเมาอย่างอื่น การแข่งรถในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต ทำร้ายร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตลอดจนการลักทรัพย์ การบุกรุก การฉ้อโกงนักท่องเที่ยว และ

การทำหน้าที่เป็น มัคคุเทศก์โดยไม่ได้รับอนุญาตที่เกิดขึ้นในบริเวณท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ซึ่งผู้กระทำความผิดเหล่านี้ มักจะ ฝ่าฝืนเข้าไปในบริเวณห้ามเข้าตามคำสั่งศาลและกระทำความผิดซ้ำอีก ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย

๒.๓.๓ การปล่อยชั่วคราว

การปล่อยชั่วคราว คือการอนุญาตให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยพ้นจากการควบคุมของเจ้าพนักงานหรือ ศาลตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ให้ถูกควบคุมไว้เกินความ จำเป็นในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือ ศาล จะต้องพิจารณาถึงความหนักเบาแห่งข้อหา พยานหลักฐาน พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดี หลักประกัน ประกอบการขอปล่อยชั่วคราว พฤติการณ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลย ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราว คำคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์ และผู้เสียหาย ประกอบการวินิจฉัยคำร้องขอปล่อยชั่วคราวด้วย ในการอนุญาตปล่อยชั่วคราวนั้น เจ้าพนักงานหรือศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือกำหนดเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อปกป้องภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราวได้ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

แต่อย่างไรก็ตาม การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ในการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นวิธีการ ลงโทษวิธีการหนึ่ง ดังนั้น การนำมาใช้ควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในระหว่างการปล่อยชั่วคราว จึงเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย เนื่องจากในระหว่างการปล่อยชั่วคราวนั้นยังไม่ได้มีการพิสูจน์ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยกระทำความผิดจริงตามข้อกล่าวหา ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราว เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวว่า จะสามารถนำมาใช้ได้ต่อเมื่อผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยินยอม แต่หากผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์ แม้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ยินยอมก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้ จะนำมาใช้ได้ต่อเมื่อผู้ถูกปล่อยชั่วคราวนั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลย ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นมา

๒.๔ การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ควบคุมผู้กระทำความผิดในต่างประเทศ

ซึ่งหลักเกณฑ์การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราวตามกฎหมายต่างประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของซีต้า ธนฐิติวงศ์ (๒๕๕๓) คือ

๑. กฎหมายมลรัฐจอร์เจีย ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐจอร์เจียได้นำการควบคุมจำเลยโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (electronic monitoring) มาใช้ในกระบวนการยุติธรรม ในขั้นตอนก่อนมีคำพิพากษา (pre-trial) ดังนี้ ประมวลกฎหมายของจอร์เจีย ลักษณะที่ ๑๗ บทที่ ๖ มาตรา ๑.๑ ได้วางหลักเกณฑ์การปล่อยตัวจำเลยในระหว่างการพิจารณาที่ต้องใช้การควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้ ถ้าปรากฏแก่ศาลว่าจำเลยอยู่ในเขตอำนาจศาลนั้น เป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะใช้โปรแกรมการควบคุม โดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวก่อนมีคำพิพากษาเป็นอำนาจของศาลที่สามารถใช้ดุลพินิจตัดสินและให้สิทธิจำเลยที่มีคุณสมบัติตามประมวลกฎหมายในส่วนนี้ปล่อยตัวไปภายใต้โปรแกรมการควบคุม โดยอุปกรณ์

อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวก่อนมีคำพิพากษาได้ ผู้พิพากษาเท่านั้นที่มีอำนาจในการใช้โปรแกรมการควบคุม โดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวก่อนมีคำพิพากษา ถ้าผู้พิพากษานั้นมีเขตอำนาจในการคุมขังความผิดที่เกิดขึ้นและจำเลยก็มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการคุมขังภายใต้อนุมาตรา E ของประมวลกฎหมาย มาตรา ๑๗-๖-๑ เมื่อศาลซึ่งมีเขตอำนาจได้คุมขังจำเลยแล้วได้กำหนดว่าจำเลย เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะได้ ประกันตัวตามอนุมาตรา E ของประมวลกฎหมาย ๑๗-๖-๑ และได้خذใช้เงินตามที่กำหนดในการปล่อยจากที่ คุมขังแล้วศาลจะแจ้งไปยังเจ้าพนักงานว่าจำเลยจะถูกปล่อยในเงื่อนไขโปรแกรมการควบคุมโดยอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ก่อนมีคำพิพากษา ส่วนคุณสมบัติที่จะได้ประกันตัวตามอนุมาตรา E ของประมวลกฎหมาย มาตรา ๑๗-๖-๑ ที่ศาลอนุญาตให้ประกันตัวได้ถ้าพบว่า ๑) ผู้ต้องหาไม่มีความเสี่ยงที่จะหลบหนี จากเขต อำนาจศาลหรือจะไปปรากฏตัวต่อศาลเมื่อศาลต้องการ ๒) ผู้ต้องหาไม่คุกคามหรือเป็นอันตรายต่อบุคคลใด ๆ ทรัพย์สินใด ๆ ในชุมชน ๓) ผู้ต้องหาไม่มีความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดร้ายแรงในระหว่างพิจารณา และ ๔) ผู้ต้องหาไม่มีความเสี่ยงที่จะทำการข่มขู่พยานหรือทำการขัดขวางใด ๆ ต่อการจัดการความยุติธรรม

๒. กฎหมายอังกฤษ การควบคุมจำเลยโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในประเทศอังกฤษ อาจเรียกว่า The Home Detention Curfew (HDC) โดยการปล่อยชั่วคราวในขั้นตอนก่อนมีคำพิพากษา (pre-trial) ตาม The Bail Act ๑๙๗๖ มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตาม ตัว ดังนี้

ในการปล่อยชั่วคราวมาตรา ๓(๖) กำหนดให้บุคคลที่ได้รับการประกันตัวอาจถูกกำหนดให้ ปฏิบัติตามด้วยข้อกำหนดก่อนปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือหลังจากนั้น เนื่องจากปรากฏต่อศาลว่าเป็น การจำเป็นเพื่อประกันว่าบุคคลนั้นยินยอมให้คุมขังโดยจะไม่กระทำความผิดขณะให้ประกันตัว และจะไม่ รบกวนพยานหรือกระทำการอื่นเป็นการขัดขวางแนวทางของการปฏิบัติเพื่อความยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับ ตนเองและคนอื่นหรือจุดมุ่งหมายที่จะสามารถสอบสวนหรือรายงานทำให้ช่วยเหลือศาล พิจารณาเกี่ยวกับ ความผิด ซึ่งก่อนกำหนดเวลาเพื่อการคุมขังเขาจะได้รับการสัมภาษณ์จากที่ปรึกษากฎหมายหรือทนายความ ตามที่กฎหมายกำหนด ข้อกำหนดที่กำหนดตามมาตรา ๓(๖) นั้น รวมถึงข้อกำหนดการควบคุมตัวโดย อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวด้วย ซึ่งการกำหนดข้อกำหนดการควบคุมตัวโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ติดตามตัวมีเงื่อนไขเพิ่มเติมแบ่งเป็นกรณีตามมาตรา ๓AA เป็นกรณีบุคคลซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน ตาม มาตรา ๓AB นั้น เป็นกรณีบุคคลอื่น ๆ ส่วนมาตรา ๓AC นั้นใช้กับ ทุกกรณีซึ่งข้อกำหนดการควบคุมตัวโดย อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวตามมาตรา ๓AA ถึงมาตรา ๓AC ดังกล่าวนั้น หมายถึง ข้อกำหนดที่ กำหนดเพื่อจุดมุ่งหมายเป็นการประกันด้วยการควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่จะปฏิบัติตามข้อกำหนด อื่นที่กำหนดเป็นเงื่อนไขในการประกันตัว เงื่อนไขการกำหนดให้ใช้การควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ติดตามตัวในการให้ประกันตัวกรณีเด็กและเยาวชน มาตรา ๓AA การควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ติดตามตัวในการปฏิบัติตามเงื่อนไขการประกันตัว (๑) การร้องขอให้ควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติด ตามศาลจะไม่กำหนดให้ใช้ในเด็กหรือเยาวชน เว้นแต่จะเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้ (๒) เงื่อนไขแรกคือเด็กหรือ เยาวชนได้ อายุ ๑๒ ปีบริบูรณ์แล้ว (๓) เงื่อนไขที่สองคือ (a) เด็กหรือเยาวชนที่ถูกทำโทษ ต้องกระทำ ความผิดร้ายแรงหรือความผิดเกี่ยวกับเพศหรือความผิดที่มีโทษเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ซึ่งมีโทษจำคุก ๑๔ ปีหรือ มากกว่า (b) เขาถูกจับเพราะได้กระทำความผิดหนึ่งครั้งหรือมากกว่าในความผิดที่มีโทษจำคุกกับความผิด อื่นที่มีโทษจำคุกที่เขาได้ทำในขณะที่ถูกจำคุกอยู่ (i) จำนวนหรือ (ii) ถ้าเขาทำความผิดทำซึ่งเป็นเหตุให้เขาถูก

จับซ้ำอีกในขณะที่อยู่ในประกันหรืออยู่ในที่พักอาศัยของท้องถิ่น (๔) เงื่อนไขที่สามคือศาลเห็นว่าเป็นข้อกำหนดจำเป็นสามารถทำได้ภายใต้การจัดการสำหรับการควบคุมโดย อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวของผู้ปล่อยให้ประกันตัวซึ่งสามารถใช้ได้ในแต่ละพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง (๕) เงื่อนไขที่สี่คือคณะทำงานที่ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ นักสังคมสงเคราะห์เจ้าหน้าที่ตำรวจ และบุคคลที่แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ดูแลทางด้านสุขภาพ และหัวหน้าฝ่ายดูแลด้านการศึกษา รวมเรียกว่า a youth offending team (คณะทำงาน) ได้แจ้งต่อศาลว่ามีความเห็นในการวางข้อกำหนดให้ควบคุมโดย อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวนั้นเหมาะสมในกรณีเด็กหรือเยาวชนนี้ (๖) ส่วนเงื่อนไขการกำหนดให้ใช้การควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในการให้ประกันตัวกรณีบุคคลอื่น ๆ นั้น ศาลจะไม่วางข้อกำหนดการควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวกับบุคคลซึ่งอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ ยกเว้นเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้ เงื่อนไขแรกคือศาลเห็นว่าจะไม่วางข้อกำหนด การควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวแล้ว บุคคลนั้นจะไม่ได้รับการประกันตัว เงื่อนไขที่สองคือศาลเห็นว่าเป็นข้อกำหนดจำเป็นสามารถทำได้ภายใต้การจัดการสำหรับการควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวของผู้ปล่อยให้ประกันตัวซึ่งสามารถใช้ได้ในแต่ละพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เงื่อนไขที่สามคือถ้าเป็นกรณีบุคคลซึ่งอายุ ๑๗ ปี คณะทำงาน (a youth offending team) ต้องได้แจ้งความต่อศาลว่ามีความเห็นในการวาง ข้อกำหนดให้ควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวนั้น มีความเหมาะสมในกรณีนี้ นอกจากนี้ เงื่อนไขทั่วไปของการกำหนด ให้ใช้การควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการให้ประกันตัว กรณีที่ศาลวางข้อกำหนดให้การควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวเป็นเงื่อนไขของการประกันตัวข้อกำหนดนั้นต้องรวมถึงข้อกำหนดความรับผิดชอบเนื่องจากการควบคุม แต่บุคคลนั้นอาจไม่ต้องรับผิดชอบในการควบคุมตัวโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวของผู้ซึ่งประกันตัวยกเว้นที่กำหนดไว้ เฉพาะในคำสั่งของรัฐมนตรี

บทที่ ๓

การควบคุมนักโทษโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว

๓.๑ หลักการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว

การนำระบบเรือนจำมาเป็นมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น ได้มีการพัฒนาการมาว่าสองศตวรรษโดยหวังกันว่าการใช้ระบบเรือนจำจะเป็นมาตรการลงโทษที่มีมนุษยธรรมและให้ประโยชน์แก่สังคมมากกว่าการลงโทษแบบดั้งเดิม แต่เมื่อเวลาผ่านไป ความเชื่อมั่นของสังคมต่อระบบเรือนจำเริ่มลดน้อยลง เพราะระบบเรือนจำได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบทางลบต่อตัวผู้กระทำความผิดเองและสังคมส่วนรวม อาทิ ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ปัญหาอาชญากรรมและการยอมรับของสังคมที่มีต่อผู้กระทำความผิด ปัญหาการถ่ายทอดพฤติกรรมอาชญากรรม ปัญหาข้อจำกัดด้านทรัพยากรของทางเรือนจำ และปัญหาการเรียกร้องด้านสิทธิมนุษยชนในเรือนจำ ดังนั้น ในระยะหลัง จึงเกิดการตื่นตัวในความคิดใหม่ ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในชุมชน การลดการใช้โทษจำคุก และการใช้วิธีการลงโทษแบบอื่นแทนการจำคุก ทั้งนี้โดยมุ่งที่จะหันเหผู้กระทำความผิดออกไปจากกระบวนการยุติธรรม

การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยใช้อุปกรณ์ระบบอิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring) เป็นมาตรการหนึ่งในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดแทนการใช้เรือนจำ ซึ่งได้ถูกคิดค้นขึ้นในช่วงทศวรรษ ๑๙๖๐ – ๑๙๗๐ โดยเป็นส่วนหนึ่งจากการคิดค้นของ Dr. Ralph Schwitzgebel คณะกรรมการในการทดลองด้านจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย Harvard ซึ่งต้องการประดิษฐ์อุปกรณ์ที่มีประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งมีราคาไม่แพงและสามารถใช้เป็นทางเลือกสำหรับผู้กระทำความผิดอันจะมีประโยชน์ต่อบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมและสังคมทั่วไป แล้วใน ค.ศ. ๑๙๖๔ Dr. Ralph Schwitzgebel ได้พัฒนาวิทยุที่ส่งข้อมูลโดยบุคคลสามารถสวมใส่อุปกรณ์ดังกล่าวได้ โดยมีความสามารถในการส่งสัญญาณเป็นระยะทาง ๔๐๐ เมตร และสามารถกำหนดสถานที่ตั้งของผู้ที่สวมใส่อุปกรณ์ดังกล่าวได้ แม้ว่าอุปกรณ์ดังกล่าวจะได้มีการจดสิทธิบัตรใน ค.ศ. ๑๙๖๙ แต่อุปกรณ์ดังกล่าวได้นำมาใช้จริงจริงหลังจากนั้นประมาณ ๒๐ ปี ได้มีการนำเทคโนโลยีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา สหราชอาณาจักร และประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำเป็นสำคัญ

ใน ค.ศ. ๑๙๗๗ ผู้พิพากษา (Jack Love) ชาวอเมริกันในเมือง Albuquerque มลรัฐนิวเม็กซิโก ได้รับแรงกระตุ้นจากการ์ตูน Spiderman (ไ้แมงมุม) ในการนำอุปกรณ์ที่สามารถติดตามผู้กระทำความผิดมาใช้ และได้ชักชวนให้ผู้เชี่ยวชาญ (Michael Goss) ของบริษัทในการออกแบบและผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว ใน ค.ศ. ๑๙๘๓ จึงกล่าวได้ว่า ผู้พิพากษา Jack Love ได้พิพากษาคดีให้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้สำหรับผู้กระทำความผิดเป็นคนแรก ในเมือง Albuquerque โดยเป็นผู้พิพากษาของศาลที่ได้มีคำสั่งแรกของโลกให้มีการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวกับผู้กระทำความผิดที่ได้รับการพักการลงโทษเพื่อเฝ้าติดตามพฤติกรรม

หลังจากนั้นก็มีการนำแนวคิดในการใช้ที่อยู่อาศัยเป็นที่ควบคุมผู้กระทำความผิดโดยอาศัยระบบอิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาช่วย เพื่อช่วยลดความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน

รวมทั้งเป็นการให้โอกาสผู้กระทำความผิดได้ใช้ชีวิตในชุมชนได้อย่างปกติ ซึ่งต่อมาเมือง Palm Beach และ Florida ได้พัฒนาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว ในการนำไปใช้สำหรับผู้กระทำความผิดที่ได้รับ การพักการลงโทษ ตลอดจนการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวเพื่อเป็นการลดความแออัดยัดเยียดของ ผู้ต้องขังในเรือนจำ และรู้จักกันในนามของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวที่ใช้ติดตามอย่างใกล้ชิด “tagging”

โดยโครงการในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ในการควบคุมผู้กระทำความผิดได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว มีการนำมาใช้เป็นจำนวนมากในสหรัฐอเมริกา ดังจะเห็นได้จากใน ค.ศ. ๑๙๘๘ มีผู้กระทำความผิดจำนวน ๒,๓๐๐ คน ในจำนวน ๓๒ มลรัฐที่ถูกควบคุมตัวด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว ต่อมาหลังจากนั้นเป็นเวลา ๑๐ ปี มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในการควบคุมผู้กระทำความผิดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากในเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๙๘ มีผู้กระทำความผิดที่ถูกควบคุมด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว จำนวน ๙๕,๐๐๐ คน และต่อมาได้มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวเพิ่มมากถึง ๔๐ เท่า นอกจากนี้ในปัจจุบันมีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในการควบคุมผู้กระทำความผิดทุกมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา

๓.๑.๑ ความหมายของการควบคุมนักโทษโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว

การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (house arrest with electronic monitoring) คือ การคุมขังหรือจำกัดบริเวณผู้ต้องโทษในความผิดไม่ร้ายแรง (non-violent felonies) ไว้ ในสถานที่หนึ่งสถานที่ใด ซึ่งมีใช่เรือนจำ (jail or prison) โดยผู้ต้องโทษมีเสรีภาพที่จะใช้ชีวิตอย่างคนทั่วไปภายในบริเวณที่ถูกจำกัดนั้น ทั้งนี้โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวเป็นเครื่องมือตรวจสอบมิให้ผู้ต้องโทษออกไปนอกบริเวณ โดยส่วนมากจะจำกัดบริเวณไว้ในที่อยู่อาศัยคือบ้าน ซึ่งรวมไปถึงสถานพยาบาลและสถานอื่น ๆ ด้วย (house, apartment, hospital, hospice, nursing center, halfway house, group home and residential treatment center) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวขนาดเล็กจะผูกติดไว้กับตัวของผู้ต้องโทษ โดยทำเป็นเข็มขัดหรือกุญแจ (electronic bracelet or anklet) ติดไว้กับข้อมือหรือข้อเท้า ซึ่งอุปกรณ์นี้จะทำงานสัมพันธ์กับตัวรับสัญญาณ (Transmitter) ซึ่งติดตั้งไว้ในที่อยู่อาศัย ผู้ต้องโทษจะออกห่างจากรัศมีของตัวรับสัญญาณได้ไม่เกินที่กำหนดไว้ เช่น ๑๐๐-๑๕๐ ฟุต หากผู้ต้องโทษออกห่างเกินที่กำหนดตัวรับสัญญาณจะส่งสัญญาณไปยังสำนักงานควบคุม เจ้าหน้าที่จะทราบทันที จากนั้นจะทำการสอบสวน หากพบว่าผู้ต้องโทษออกจากบริเวณโดยตั้งใจก็จะถูกนำตัวเข้าเรือนจำ และอาจถูกเพิ่มโทษในความผิดฐานหลบหนี

เบญจะ เพ็งดิษฐ์ ได้ให้ความหมายการคุมขังผู้ต้องโทษไว้ในที่อยู่อาศัย โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ว่า เป็นการใช้สถานที่ที่กำหนดเพื่อวัตถุประสงค์ในการลงโทษโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว เป็นอุปกรณ์ตรวจสอบการควบคุม ผู้กระทำความผิดมีทั้งที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมในการใช้วิธีการดังกล่าวนี้ และไม่ต้องเสียด้วย นอกจากนี้ในบางรายยังอาจต้องทำงานสาธารณะให้ชุมชนหรือบริจาคเงินช่วยองค์การสาธารณะ หรือต้องทำงานเลี้ยงชีพ หรือเข้ารับการบำบัดรักษาอีกด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นเงื่อนไขที่ศาลมีอำนาจกำหนดขึ้นประกอบการใช้การควบคุมผู้กระทำความผิดไว้ในที่ที่กำหนดบางรัฐ เช่น Kentucky ผู้กระทำความผิดที่ใช้การควบคุมไว้ในสถานที่ที่กำหนดจะต้องรับโทษนานกว่ารับโทษในเรือนจำ แต่ในบางรัฐ เช่น Florida จะรับโทษน้อยกว่าโทษในเรือนจำ

อรรถพ สุจริตพันธ์ ได้ให้ความหมายว่า การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวเป็นวิธีการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำด้วยการควบคุมหรือจำกัดบริเวณผู้กระทำความผิดในคดีความผิดเล็กน้อยหรือคดีความผิดที่ไม่ร้ายแรงไว้ในสถานที่หนึ่งใดที่มีโซ่ เรือนจำและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขภายในบริเวณที่ถูกจำกัด โดยมีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวเป็นอุปกรณ์ในการควบคุมและตรวจสอบ ผู้กระทำความผิดจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ซึ่งศาลจะใช้ดุลยพินิจพิจารณากำหนดเงื่อนไขตามความเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดเป็นรายกรณี หากผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดจะต้องเข้ารับโทษในเรือนจำ

สรุปได้ว่า การให้ความหมายของการควบคุมผู้กระทำความผิดโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว นั้น แม้จะใช้ถ้อยคำต่างกันแต่มีสาระสำคัญคล้ายคลึงกันว่า เป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำและใช้มาตรการเพื่อการควบคุม ตรวจสอบ จำกัดบริเวณของผู้กระทำความผิดโดยผู้กระทำความผิดยังใช้ชีวิตได้อย่างปกติในบริเวณที่จำกัด

๓.๑.๒ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว ในกระบวนการยุติธรรม

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring) หมายถึง อุปกรณ์ในการควบคุมผู้กระทำความผิด ซึ่งประกอบด้วยตัวอุปกรณ์ส่งสัญญาณ (Transmitter Device) ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะนิยมใช้ติดตัวผู้กระทำความผิดมีลักษณะคล้ายนาฬิกาข้อมือ หรือสายหนังรัดข้อมือข้อเท้าตัวอุปกรณ์รับสัญญาณ (Receiver Unit) และศูนย์ควบคุมกลาง (Monitoring Center) ซึ่งทำหน้าที่ในการควบคุมและสอดส่องตัวผู้กระทำความผิดให้อยู่ภายในสถานที่และเวลาที่กำหนด อาทิ การควบคุมตัวในบ้าน สถานที่พักอาศัย หรือสถานที่อื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมแทนการจำคุกผู้กระทำความผิดในเรือนจำ

๑) การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรม แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน คือ (๑) ก่อนมีคำพิพากษา (Pre-Trial) (๒) ทางเลือกในการลงโทษ หรือ การใช้แทนการจำคุก (Primary Sentencing) และ (๓) การใช้ภายหลังจำคุกระยะเวลาหนึ่ง (Post-Prison)

๒) วัตถุประสงค์ของการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว แบ่งออกเป็น ๓ ประการ คือ (๑) การใช้เพื่อการควบคุม (Detention) เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ในการควบคุมตัวในสถานที่ที่กำหนด ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน (๒) การใช้เพื่อเป็นการจำกัด (Restriction) เป็นการใช้เพื่อจำกัดมิให้บุคคลเข้าไปในเขตพื้นที่ที่กำหนด หรือเข้าถึงตัวบุคคลอื่นที่กำหนด และ (๓) การใช้เพื่อการสังเกตเฝ้าระวัง (Surveillance) เป็นการใช้เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถติดตามความเคลื่อนไหวบุคคลได้ตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง

๓) ระบบเทคโนโลยีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว โดยระบบหลักแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท ดังนี้ (๑) ระบบรอการตรวจสอบ (Passive System) เป็นระบบที่ผู้กระทำความผิดจะเป็นผู้ถูกติดต่อจากเจ้าหน้าที่โดยผ่านทางระบบโทรศัพท์ เพื่อเป็นการตรวจสอบตำแหน่งของผู้กระทำความผิดว่าอยู่ในที่ที่กำหนดหรือไม่ โดยระบบนี้จะใช้เพื่อจุดประสงค์ในการควบคุมเท่านั้น (๒) ระบบเชิงรุก (Active System) เป็นระบบที่ผู้กระทำความผิดจะต้องสวมอุปกรณ์ที่สามารถส่งสัญญาณและมีอุปกรณ์ส่งต่อสัญญาณติดตั้งไว้ที่บ้าน เพื่อส่งสัญญาณที่ศูนย์ควบคุมกลาง โดยระบบนี้จะใช้เพื่อการควบคุม จำกัด และสังเกตเฝ้าระวัง และ (๓) ระบบการหาตำแหน่งโดยใช้ดาวเทียม (Global Positioning System) เป็น

ระบบที่ติดอุปกรณ์เคลื่อนที่ไว้กับตัวผู้กระทำความผิดและใช้ดาวเทียมรวมกับสถานีภาคพื้นดินในการตรวจหาตำแหน่งของผู้กระทำความผิด โดยระบบนี้จะใช้เพื่อการควบคุม จำกัด และสังเกตเฝ้าระวัง

ประโยชน์ของการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในการควบคุมผู้กระทำความผิด เช่น ผู้กระทำความผิดจะถูกตรวจตราความประพฤติตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยมีเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในการรับแจ้งเหตุละเมิดกฎข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้ตลอดเวลา และการแจ้งหรือการปฏิบัติต่อผู้ละเมิดกฎข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้ได้ตลอดเวลา รวมถึงเมื่อได้ตกลงกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่แล้ว ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้ละเมิดกฎที่ได้ตกลงไว้ เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการได้ทันที ตลอดจนการเข้าร่วมโปรแกรมอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ของผู้กระทำความผิดและครอบครัวอันเป็นการช่วยแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และป้องกันการกระทำความผิดของผู้ถูกควบคุม

จากระบบดังกล่าวข้างต้นเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด ทำให้สามารถป้องกันสังคมจากการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดในระหว่างการคุมประพฤติการพักการลงโทษ นอกจากนี้เป็นการให้สังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดอันเป็นการคืนคนดีกลับสู่สังคมได้อย่างแท้จริง

๓.๒ ข้อดีข้อเสียของการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวการควบคุมนักโทษ

๓.๒.๑ ข้อดี

๑) ลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ อันส่งผลให้เป็นการแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ซึ่งเป็นปัญหาที่ทำให้ยากต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับกลายเป็นคนดี

๒) ลดผลกระทบจากการจำคุกในเรือนจำ เช่น ลดการตีตราของผู้กระทำความผิดจากการถูกตีตราว่าเป็นคนชั่วร้าย

๓) ลดปัญหาการเรียนรู้ความเป็นอาชญากรซึ่งมีผลทำให้กระทำผิดซ้ำและรุนแรงมากขึ้นกว่าเดิม

๔) ลดผลกระทบที่เกิดจากการจองจำผู้กระทำความผิดหญิงที่มีครรภ์หรือมีบุตรที่อยู่ในวัยพึ่งพิงในเรือนจำ รวมทั้งจะช่วยสร้างความสุขให้เกิดขึ้นในครอบครัว กรณีที่หญิงนั้นมีบุตรในวัยพึ่งพิงที่จะได้รับการเลี้ยงดูให้มีความรักความอบอุ่นจากมารดาของตน

๕) สร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้เกิดแก่สังคม เนื่องจากผู้กระทำความผิดจะถูกตรวจความประพฤติ โดยมีเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ในการรับแจ้งเหตุการละเมิดเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตลอดเวลา

๖) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว เนื่องจากผู้กระทำความผิดยังสามารถใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวได้

๗) ทำให้ผู้กระทำความผิดได้พัฒนาศักยภาพ โดยมีโอกาสได้ศึกษา หรือฝึกอาชีพ ตลอดจนการเข้าร่วมโปรแกรมในการบำบัดหรือกิจกรรมทางสังคมที่มีความสนใจได้มากกว่าการถูกจำคุกในเรือนจำ

๘) ลดภาระของรัฐบาลอันเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณในการดูแลผู้กระทำผิดที่จำคุกไว้ในเรือนจำ เช่น ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า หรือค่าใช้จ่ายอย่างอื่น ที่รัฐบาลต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเหล่านี้ไปหลายล้านบาท

๙) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่เนื่องจากเป็นการลดความแออัดในเรือนจำ อันเป็นการลดความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการเหมือนการถูกจำคุกในเรือนจำ ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้กระทำความผิดมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

๓.๒.๒ ข้อเสีย

๑) มาตรการนี้มีความเหมาะสมกับผู้กระทำผิดที่ไม่ร้ายแรงเท่านั้น ในความผิดอุกฉกรรจ์หรือร้ายแรง การลงโทษโดยคุมขังไว้ในที่มั่นคงแข็งแรง เช่น เรือนจำยังมีความจำเป็นต่อผู้กระทำความผิดและสังคม

๒) ทำให้ครอบครัวของผู้ถูกควบคุมตัวด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวอาจประสบความเครียด ซึ่งอาจถูกรบกวนเวลาส่วนตัวของครอบครัว เนื่องจากการได้รับโทรศัพท์ที่สุ่มตรวจจากเจ้าหน้าที่ในบางเวลา

๓) ทำลายความเชื่อมั่นของผู้ถูกควบคุมเนื่องจากการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวแสดงให้เห็นว่าตนเองได้กระทำความผิดและถูกคุมความประพฤติ

๔) ทำลายชื่อเสียงของผู้กระทำความผิดและครอบครัว เนื่องจากชุมชนอาจทราบได้ว่าผู้กระทำผิดได้กระทำความผิดและกำลังถูกคุมประพฤติ

๕) ทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกว่ารัฐขยายเครือข่ายการควบคุมเข้าไปในชุมชนซึ่งเป็นสถานที่สุดท้ายของประชาชนที่ปลอดภัยและได้รับความคุ้มครอง

๖) ทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกว่ารัฐกำลังสร้างรูปแบบการลงโทษขึ้นใหม่ซึ่งมีอิทธิพลกับการยอมรับต่อการนำไปใช้ในระยะเริ่มแรกอย่างยิ่ง

บทที่ ๔

การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ในการแก้ไขปัญหานักโทษเด็ดขาด
กรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป

๔.๑ ประกาศกรมราชทัณฑ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษ กรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป

คุณสมบัติของนักโทษผู้มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ ตามกฎหมายไทย การพักการลงโทษกรณีพิเศษของประเทศไทยนั้นจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปในแต่ละครั้ง ตามประกาศของกรมราชทัณฑ์ ตามโครงการล่าสุด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีโครงการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป โดยออกเป็นประกาศชี้แจงทำความเข้าใจแก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถานทั่วประเทศเป็นประกาศของกรมราชทัณฑ์เพื่อเป็นการสงเคราะห์ให้นักโทษเด็ดขาดได้รับการดูแลและได้รับการรักษาพยาบาลที่เหมาะสมตามหลักมนุษยธรรมและให้โอกาสกลับไปใช้ชีวิตในบั้นปลายกับครอบครัวโดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

นักโทษเด็ดขาดต้องเป็นนักโทษที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๒ (๕) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีขึ้นไป ต้องโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของกำหนดโทษครั้งสุดท้ายหรือไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ในกรณีโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา ไม่มีคดีอาัยดหรือหมายจับหรือมีโทษกักขัง มีผู้อุปการะและยินดียออุปการะ กรณีที่นักโทษเด็ดขาดไม่มีผู้อุปการะให้เรือนจำประสานไปยังสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักโทษนั้นต้องไม่เป็นนักโทษเด็ดขาดที่อยู่ระหว่างเรือนจำดำเนินการเสนอขอพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุกไปกรมราชทัณฑ์ กรณีเป็นบุคคลต่างด้าวต้องมีหนังสือรับรองของสถานทูต สถานกงสุล องค์การหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับสถานทูตหรือสถานกงสุลโดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมและโอกาสในการกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับการพักการลงโทษ

กรณีนักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรงนั้นจะให้คณะกรรมการพักการลงโทษคำนึงถึงอาการเจ็บป่วยร้ายแรงเป็นหลัก ซึ่งหมายถึงนักโทษต้องเป็นนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง ซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอาการอยู่ในระยะอันตรายถึงแก่ความตาย เช่น ไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็งระยะที่สามหรือระยะที่สี่ โรคเอดส์หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อนแสดงอาการร้ายแรงอันอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือก่อให้เกิดความพิการ โดยการพิจารณาความเจ็บป่วยต้องมีหนังสือหรือเอกสารรับรองอาการเจ็บป่วย ซึ่งให้แพทย์ของทางราชการจำนวน ๒ คน ได้ตรวจรับรองว่าไม่สามารถจะรักษาให้หายได้

กรณีนักโทษเด็ดขาดที่พิการนั้นให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาโดยคำนึงถึงความบกพร่องทางการเห็น ทางกายเคลื่อนไหวทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือทางสติปัญญา ซึ่งส่งผลทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เป็นภาระให้ผู้อื่นดูแลและเป็นความพิการที่ปรากฏขึ้นภายหลังการกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำโดยการพิจารณาความพิการให้แพทย์ของทางราชการจำนวน ๒ คน ได้ตรวจรับรองว่าเป็นคนพิการมีลักษณะดังนี้คือ

๑) ความพิการทางการเห็น หมายถึงตาบอดทั้งสองข้าง

๒) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหมายถึง แขนขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อมือขึ้นไป ขาขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อเท้าขึ้นไป หรืออัมพาตครึ่งท่อนล่างหรือครึ่งซีก หรืออัมพาตทั้งตัวทั้งแขนขา

๓) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง มีอาการผิดปกติกลุ่มโรคสมองเสื่อม กลุ่มโรคที่มีอาการจิตผิดปกติจากสมองหรือโรคทางกาย กลุ่มโรคจิตเภท กลุ่มโรคผิดปกติ กลุ่มโรคผิดปกติทางอารมณ์และมีอาการทางจิต เมื่อได้รับการรักษาอย่างเต็มที่ยังคงมีอาการคงที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้และมีพฤติกรรมรบกวนความสงบของผู้อื่น หรือยังคงอยู่ตามลำพังไม่ยุ่งกับใครและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

๔) ความพิการทางสติปัญญา หมายถึง ไม่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้หรือไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้

๕) ความพิการอื่น ๆ เช่น พิกการทางการหายใจ ต้องใช้เครื่องหายใจตลอดเวลา

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในส่วนของนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงนั้น คุณสมบัติของนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรงตามกฎหมายมลรัฐแคลิฟอร์เนียจะไม่ได้ระบุลักษณะของโรคเจ็บป่วยไว้อย่างชัดเจน แต่จะต้องเป็นนักโทษที่เกิดความเจ็บป่วยขั้นรุนแรงหรือโรคที่รักษาไม่หายและอาจทำให้เสียชีวิตภายในหกเดือนตามที่แพทย์ได้วินิจฉัยในกรณีนักโทษมีความพิการกฎหมายมลรัฐแคลิฟอร์เนียจะใช้คำว่า นักโทษที่ไร้สมรรถภาพทางร่างกาย โดยจะพิจารณาถึงสภาพร่างกายของนักโทษผู้นั้นว่าต้องไม่สามารถทำกิจกรรมในชีวิตได้อย่างถาวรและต้องได้รับการดูแลตลอด ๒๔ ชั่วโมง ในส่วนของสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้นคุณสมบัติที่ใช้ในการพิจารณาคือสภาพร่างกายของนักโทษผู้นั้นจะต้องไม่อาจที่จะถูกกักขังได้อย่างถาวร การคุมขังส่งผลให้นักโทษมีสภาพร่างกายที่แย่ง ในส่วนคุณสมบัติของนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงในประเทศไทยนั้น คุณสมบัติที่ใช้ในการพิจารณาคือนักโทษผู้นั้นจะต้องมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรง ซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอาการอยู่ในระยะอันตรายอาจถึงแก่ความตาย ซึ่งประเทศไทยใช้การพิจารณาที่ระยะอันตรายเป็นสำคัญหากนักโทษมีอาการเจ็บป่วยรุนแรงแต่ยังไม่ถึงขั้นที่อยู่ในระยะอันตรายถึงขั้นเสียชีวิตก็จะไม่สามารถพักการลงโทษได้ในส่วนของนักโทษที่มีความพิการตามหลักเกณฑ์ของกรมราชทัณฑ์นั้น ความพิการจะต้องปรากฏภายหลังการกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษในเรือนจำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตามหลักเกณฑ์การพิจารณานักโทษที่พิการนั้นจะถือเอาความพิการที่จะต้องเกิดภายหลังการกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษเป็นสำคัญ

กรณีนักโทษเด็ดขาดสูงอายุขึ้นไปนั้น ตามหลักเกณฑ์ของประเทศไทยนั้น นักโทษจะได้รับการพักการลงโทษมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้คือ

๑) นักโทษต้องมียุ ๗๐ ปีขึ้นไป

๒) เป็นนักโทษที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย และมีโทษจำคุกต่อไปไม่เกิน ๑๐ ปี

๔.๒ วิเคราะห์การนำอุปกรณีเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ในการแก้ไขปัญหานักโทษเด็ดขาดกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป

จากการศึกษาประกาศกรมราชทัณฑ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป พบว่ามีปัญหาในหลักเกณฑ์เรื่องคุณสมบัติของนักโทษผู้มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ คือ

๑) นักโทษเด็ดขาดกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง จะเห็นว่าคุณสมบัติของนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงในประเทศไทยนั้น คุณสมบัติที่ใช้ในการพิจารณาคือนักโทษนั้นจะต้องมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรง ซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอาการอยู่ในระยะอันตรายอาจถึงแก่ความตาย ซึ่งประเทศไทยใช้การพิจารณาที่ระยะอันตรายเป็นสำคัญ หากนักโทษมีอาการเจ็บป่วยรุนแรงแต่ยังไม่ถึงขั้นที่อยู่ในระยะอันตรายถึงขั้นเสียชีวิตก็ไม่สามารถพักการลงโทษได้

๒) นักโทษเด็ดขาดกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการพิการ จะเห็นได้ว่าตามหลักเกณฑ์ของกรมราชทัณฑ์นั้น คำจำกัดความคำว่า “พิการ” ยังไม่ครอบคลุมถึงอาการพิการได้อย่างทั่วถึง

๓) นักโทษเด็ดขาดกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป จะเห็นได้ว่าในกรณีนักโทษสูงอายุในส่วนของหลักเกณฑ์การกำหนดอายุของนักโทษนั้น ตามหลักเกณฑ์ของประกาศกรมราชทัณฑ์นักโทษต้องมีอายุ ๗๐ ปีขึ้นไป และไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบการกำหนดหลักเกณฑ์นักโทษสูงอายุในต่างประเทศพบว่าการกำหนดเกณฑ์ของนักโทษสูงอายุจะใช้เกณฑ์อายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป จากการใช้เกณฑ์ในการกำหนดอายุของนักโทษที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศจะส่งผลต่อการให้ความสำคัญกับการปล่อยตัวนักโทษสูงอายุออกจากเรือนจำเป็นจำนวนมาก

จากการพิจารณาปัญหาในหลักเกณฑ์เรื่องคุณสมบัติของนักโทษผู้มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษข้างต้น กลุ่มผู้ศึกษาจึงได้กำหนดประเด็นที่แก้ไขหลักเกณฑ์การพักการลงโทษ กรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป เพื่อนำอุปกรณอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

๑) **เนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป**

หลักเกณฑ์เดิม นักโทษเด็ดขาดขั้นต้นขึ้นไป

หลักเกณฑ์แก้ไขใหม่ นักโทษเด็ดขาดชั้นกลางขึ้นไป

๒) กรณีเจ็บป่วยร้ายแรง

หลักเกณฑ์เดิม นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง ให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาโดยคำนึงถึงอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอาการอยู่ในระยะอันตรายอาจถึงแก่ความตาย เช่น ไตวายเรื้อรัง โรคเมะเร็งระยะที่สาม หรือระยะที่สี่ โรคเอดส์หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อนแสดงอาการร้ายแรงอันอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือก่อให้เกิดความพิการ เป็นต้น การพิจารณาถึงความเจ็บป่วยตามวรรคหนึ่งให้นำหนังสือหรือมีเอกสารรับรองอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งแพทย์ของทางราชการจำนวน ๒ คน ได้ตรวจรับรองว่าไม่สามารถจะรักษาให้หายได้มาประกอบการพิจารณาพักการลงโทษด้วย

หลักเกณฑ์แก้ไขใหม่ นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรงให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยการพักการลงโทษพิจารณาโดยคำนึงถึงอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดเป็นผู้ป่วยที่ต้องการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง หรืออยู่ในภาวะวิกฤติเสี่ยงต่อการเสียชีวิต หรือก่อให้เกิดความพิการ หรือไม่สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเองเป็นผู้ป่วยที่มีภาวะติดเตียง เป็นภาวะที่ให้อาหารไม่ได้ หรืออยู่ในภาวะพึ่งพิง (Dependent) ไตวายระยะสุดท้ายที่ต้องฟอกไตด้วยเครื่องไตเทียม (Hemodialysis) ไตวายเรื้อรังที่มีการล้างไตทางช่องท้อง (peritoneal dialysis) โรคเมะเร็งระยะลุกลามหรือระยะแพร่กระจาย โรคเอดส์หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะ

มีโรคแทรกซ้อนแสดงอาการร้ายแรง อัลไซเมอร์ สมองเสื่อม สมองพิการ อันอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต หรือก่อให้เกิดความพิการซึ่งการถูกคุมขังในเรือนจำจะส่งผลเสียต่อสุขภาพ ทำให้เกิดอันตรายและทำให้มีโอกาสเสียชีวิตได้ เมื่อพิจารณาถึงศักยภาพทางร่างกายแล้วมีโอกาสจะกระทำผิดซ้ำน้อย ไม่เป็นอันตรายต่อสังคม ต้องมีแพทย์จำนวน ๒ คน ได้ตรวจรับรองอาการเจ็บป่วยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาพักการลงโทษด้วย

๓) กรณีพิการ

หลักเกณฑ์เดิม นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากความพิการ ให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาโดยคำนึงถึงความบกพร่องทางการเห็น ทาง การเคลื่อนไหวทางจิต หรือพฤติกรรม หรือทางสติปัญญา ซึ่งส่งผลทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เป็นภาระให้แก่อื่นดูแลและเป็นความพิการที่ปรากฏขึ้นภายหลังการกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำ การพิจารณาถึงความพิการดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้นำหนังสือหรือเอกสารรับรองความพิการจากแพทย์ของทางราชการจำนวน ๒ คน ซึ่งได้ตรวจรับรองว่าเป็นคนพิการมีลักษณะอันเห็นได้ชัดอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

(๑) ความพิการทางการเห็น หมายถึง ตาบอดทั้งสองข้าง

(๒) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหมายถึง แขนขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อมือขึ้นไป ขาขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อเท้าขึ้นไป หรืออัมพาตครึ่งท่อนล่างหรือครึ่งซีก หรืออัมพาตทั้งตัวทั้งแขนและขา

(๓) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง มีอาการผิดปกติกลุ่มโรคสมองเสื่อม กลุ่มโรคที่มีอาการจิตผิดปกติจากสมองหรือโรคทางกาย กลุ่มโรคจิตเภท กลุ่มโรคผิดปกติ กลุ่มโรคผิดปกติทางอารมณ์และมีอาการทางจิต เมื่อได้รับการรักษาอย่างเต็มที่ยังคงมีอาการคงที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้และมีพฤติกรรมรบกวนความสงบของผู้อื่น หรือยังคงอยู่ตามลำพังไม่ยุ่งกับใครและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

(๔) ความพิการทางสติปัญญา หมายถึง ไม่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้หรือไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ (๕) ความพิการอื่น ๆ เช่น พิกการทางการหายใจ ต้องใช้เครื่องหายใจตลอดเวลา

หลักเกณฑ์แก้ไขใหม่ นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษเนื่องจากความพิการ ให้อนุกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยการพักการลงโทษพิจารณา โดยคำนึงถึงความบกพร่องทางการเห็นทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย หรือทางการเคลื่อนไหว หรือทางร่างกาย ทางจิตใจหรือพฤติกรรมทางสติปัญญา ทางการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลทำให้มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมเป็นภาระให้แก่อื่นดูแลต้องมีแพทย์จำนวน ๒ คน ได้ตรวจรับรองว่าเป็นคนพิการมีลักษณะอันเห็นได้ชัด หรือมีบัตรประจำตัวคนพิการซึ่งระบุว่าเป็นผู้พิการตามประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการของประกาศกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อันมีลักษณะปรากฏได้ชัดอย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้

(๑) ความพิการทางการเห็น ตาบอด หรือตาเห็นเลือนลางใกล้ตาบอด โดยมีใบรับรองแพทย์

(๒) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ได้แก่

- ความพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่อง หรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการ

เคลื่อนไหว ได้แก่ มือ เท้า แขน ขา อาจมาจากสาเหตุ อัมพาต แขนขาอ่อนแรง แขนขาขาด หรือภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น อัมพาตจากโรคหลอดเลือดสมอง อุบัติเหตุไขสันหลัง โรคติดเชื้อที่สมองหรือไขสันหลัง เป็นต้น จนมีผลกระทบต่อการทำงาน มือ เท้า แขน ขา

- ความพิการทางร่างกาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่อง หรือความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัว และภาพลักษณ์ภายนอกของร่างกายที่เห็นได้อย่างชัดเจน

(๓) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องหรือผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของการรับรู้ อารมณ์ หรือความคิด หรือหมายถึงกลุ่มโรคทางจิตเวช

(๔) ความพิการทางสติปัญญา มีพัฒนาการช้ากว่าปกติหรือมีระดับเข่าปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกตินั้นแสดงก่อนอายุ ๑๘ ปี ดังนี้

- ระดับรุนแรงมาก ไอคิวน้อยกว่า ๒๕
- ระดับรุนแรง ไอคิว ๒๕ – ๓๙
- ระดับปานกลาง ไอคิว ๔๐ - ๕๔

(๕) ความพิการอื่น ๆ

๔) กรณีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป

หลักเกณฑ์เดิม นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป ให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาโดยคำนึงถึงคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) นักโทษต้องมีอายุ ๗๐ ปีขึ้นไป

(๒) เป็นนักโทษที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย และมีโทษจำคุกต่อไปไม่เกิน ๑๐ ปี

หลักเกณฑ์แก้ไขใหม่ นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากสูงอายุ หมายถึงผู้มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป และเป็นนักโทษที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย และมีโทษจำคุกต่อไปไม่เกิน ๑๐ ปี

บทที่ ๕

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การพักการลงโทษกรณีพิเศษเป็นการดำเนินการของกรมราชทัณฑ์โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ นักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกการ และนักโทษสูงอายุได้รับการพักการลงโทษเป็นกรณีพิเศษโดยมีการ ประกาศเป็นโครงการของกรมราชทัณฑ์กำหนดคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้า โครงการพักการลงโทษกรณีพิเศษโดยเจ้าหน้าที่ในเรือนจำจะทำการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดที่มี คุณสมบัติและอยู่ในหลักเกณฑ์โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดในชั้น เรือนจำ คุณสมบัติทั่วไปคือนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกการ และนักโทษสูงอายุต้องเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดี ขึ้นไป ต้องได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของกำหนดโทษครั้งสุดท้ายหรือไม่น้อยกว่าสิบปี ในกรณี นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงจะต้องมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอาการ อยู่ในระยะอันตรายใกล้ถึงแก่ความตาย เช่น ไตวายเรื้อรัง โรคเมะเร็งระยะที่สามหรือระยะที่สี่ โรคเอดส์หรือ ภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อนแสดงอาการร้ายแรงอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต นักโทษที่พิกการ จะต้องมีความบกพร่องทางการเห็น ทาง การเคลื่อนไหวทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือทางสติปัญญา ซึ่ง ส่งผลทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เป็นภาระให้ผู้อื่นดูแล และเป็นความพิกการที่ปรากฏขึ้นภายหลัง การกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำนักโทษเด็ดขาดที่สูงอายุต้องมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป และไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยได้น้อย

จากคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ข้างต้นจึงถือได้ว่านักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกการ และ สูงอายุกลุ่มนี้มีความบกพร่องในด้านร่างกาย จิตใจ และอายุ การคุมขังนักโทษต่อไปไม่เกิดประโยชน์อันใด ต่อทางเรือนจำที่ต้องแบกรับภาระเหล่านี้ไว้ ดังนั้น การปลดปล่อยนักโทษเหล่านี้ไปก่อนครบกำหนดโทษ ตามคำพิพากษาของศาลโดยการพักการลงโทษกรณีพิเศษจึงเป็นสิ่งที่เหมาะสม เนื่องจากศักยภาพทาง ร่างกายของนักโทษกลุ่มนี้ไม่สามารถเอื้อต่อการกระทำผิดซ้ำอีก

แต่จากการศึกษาพบว่า นักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษเจ็บป่วยร้ายแรง พิกการและสูงอายุในประเทศไทยอัตราที่ต่ำมาก อันเนื่องมาจากหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติบางประการที่ไม่เอื้อกับ การปล่อยตัวนักโทษสมควรมีหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษแก่นักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกการ สูงอายุที่เหมาะสมและเอื้อต่อการปล่อยผู้ต้องขังมากขึ้น ตามตาราง ดังนี้

ประเด็นที่แก้ไขการพักการลงโทษกรณีพิเศษเนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิกการ หรือมี อายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป เพื่อนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ในการแก้ไขปัญหา

๑) เนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิกการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป	
หลักเกณฑ์ เดิม	เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีขึ้นไป
หลักเกณฑ์ที่ แก้ไขใหม่	เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นกลางขึ้นไป

จำนวนนักโทษที่เข้าเกณฑ์ได้รับการพักโทษ จำนวน ๔,๓๑๗ นาย	
๒) กรณีเจ็บป่วยร้ายแรง	
หลักเกณฑ์เดิม	นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรง ให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาโดยคำนึงถึงอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอาการอยู่ในระยะอันตรายอาจถึงแก่ความตาย เช่น ไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็งระยะที่สาม หรือระยะที่สี่ โรคเอดส์หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อนแสดงอาการร้ายแรงอันอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือก่อให้เกิดความพิการ เป็นต้น การพิจารณาถึงความเจ็บป่วยตามวรรคหนึ่งให้นำหนังสือหรือมีเอกสารรับรองอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งแพทย์ของทางราชการจำนวน ๒ คน ได้ตรวจรับรองว่าไม่สามารถจะรักษาให้หายได้มาประกอบการพิจารณาพักการลงโทษด้วย
หลักเกณฑ์ที่แก้ไขใหม่	นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรงให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยการพักการลงโทษพิจารณาโดยคำนึงถึงอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดเป็นผู้ป่วยที่ต้องการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง หรืออยู่ในภาวะวิกฤติเสี่ยงต่อการเสียชีวิต หรือก่อให้เกิดความพิการ หรือไม่สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเองเป็นผู้ป่วยที่มีภาวะติดเตียง เป็นภาวะที่ให้ผู้ดูแล หรืออยู่ในภาวะพึ่งพิง (Dependent) ไตวายระยะสุดท้ายที่ต้องฟอกไตด้วยเครื่องไตเทียม (Hemodialysis) ไตวายเรื้อรังที่มีการล้างไตทางช่องท้อง (peritoneal dialysis) โรคมะเร็งระยะลุกลามหรือระยะแพร่กระจาย โรคเอดส์หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อนแสดงอาการร้ายแรง อัลไซเมอร์ สมองเสื่อม สมองพิการ อันอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต หรือก่อให้เกิดความพิการซึ่งการถูกคุมขังในเรือนจำจะส่งผลเสียต่อสุขภาพ ทำให้เกิดอันตรายและทำให้มีโอกาสเสียชีวิตได้ เมื่อพิจารณาถึงศักยภาพทางร่างกายแล้วมีโอกาสจะกระทำผิดซ้ำน้อย ไม่เป็นอันตรายต่อสังคม ต้องมีแพทย์จำนวน ๒ คน ได้ตรวจรับรองอาการเจ็บป่วยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาพักการลงโทษด้วย
จำนวนนักโทษที่เข้าเกณฑ์ได้รับการพักโทษ ๒๔๗ นาย	
๓) กรณีพิการ	

หลักเกณฑ์เดิม	นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากความพิการ ให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาโดยคำนึงถึงความบกพร่องทางการเห็น ทาง การเคลื่อนไหว ทางจิต หรือพฤติกรรม หรือทางสติปัญญา ซึ่งส่งผลทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เป็นภาระให้แก่ผู้อื่นดูแลและเป็นความพิการที่ปรากฏขึ้นภายหลังการกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำ การพิจารณาถึงความพิการดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้นำหนังสือหรือเอกสารรับรองความพิการจากแพทย์ของทางราชการจำนวน ๒ คน ซึ่งได้ตรวจรับรองว่าเป็นคนพิการมีลักษณะอันเห็นได้ชัดอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ (๑) ความพิการทางการเห็น หมายถึง ตาบอดทั้งสองข้าง (๒) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหมายถึง แขนขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อมือขึ้นไป ขาขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อเท้าขึ้นไป หรืออัมพาตครึ่งท่อนล่างหรือครึ่งซีก หรืออัมพาตทั้งตัวทั้งแขนและขา (๓) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง มีอาการผิดปกติกลุ่มโรคสมองเสื่อม กลุ่มโรคที่มีอาการจิตผิดปกติจากสมองหรือโรคทางกาย กลุ่มโรคจิตเภท กลุ่มโรคผิดปกติ กลุ่มโรคผิดปกติทางอารมณ์และมีอาการทางจิต เมื่อได้รับการรักษาอย่างเต็มที่ยังคงมีอาการคงที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้และมีพฤติกรรมรบกวนความสงบของผู้อื่น หรือยังคงอยู่ตามลำพังไม่ยุ่งกับใครและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ (๔) ความพิการทางสติปัญญา หมายถึง ไม่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้หรือไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ (๕) ความพิการอื่น ๆ เช่น พิกัดทางการหายใจ ต้องใช้เครื่องหายใจตลอดเวลา
หลักเกณฑ์ที่แก้ไขใหม่	นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษเนื่องจากความพิการ ให้อนุกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยการพักการลงโทษพิจารณา โดยคำนึงถึงความบกพร่องทางการเห็นทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย หรือทางการเคลื่อนไหว หรือทางร่างกาย ทางจิตใจ หรือพฤติกรรมทางสติปัญญา ทาง การเรียนรู้ ซึ่งส่งผลทำให้มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมเป็นภาระให้ผู้อื่นดูแล ต้องมีแพทย์จำนวน ๒ คน ได้ตรวจรับรองว่าเป็นคนพิการมีลักษณะอันเห็นได้ชัด หรือมีบัตรประจำตัวคนพิการซึ่งระบุว่าเป็นผู้พิการตามประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการของประกาศกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อันมีลักษณะปรากฏได้ชัดอย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้ (๑) ความพิการทางการเห็น ตาบอด หรือตาเห็นเลือนลางใกล้ตาบอด โดยมีใบรับรองแพทย์ (๒) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ได้แก่ • ความพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่อง หรือการสูญเสียความสามารถ

		ของอวัยวะในการเคลื่อนไหว ได้แก่ มือ เท้า แขน ขา อาจมาจากสาเหตุ อัมพาต แขนขาอ่อนแรง แขนขาขาด หรือภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น อัมพาตจากโรคหลอดเลือดสมอง อุบัติเหตุไขสันหลัง โรคติดเชื้อที่สมองหรือไขสันหลัง เป็นต้น จนมีผลกระทบต่อการทำงาน มือ เท้า แขน ขา • ความพิการทางร่างกาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่อง หรือความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัว และภาพลักษณ์ภายนอกของร่างกายที่เห็นได้อย่างชัดเจน (๓) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องหรือผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของการรับรู้ อารมณ์ หรือความคิด หรือหมายถึงกลุ่มโรคทางจิตเวช (๔) ความพิการทางสติปัญญา มีพัฒนาการช้ากว่าปกติหรือมีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกตินั้นแสดงก่อนอายุ ๑๘ ปี ดังนี้ • ระดับรุนแรงมาก ไอคิวน้อยกว่า ๒๕ • ระดับรุนแรง ไอคิว ๒๕ – ๓๙ • ระดับปานกลาง ไอคิว ๔๐ - ๕๔ (๕) ความพิการอื่น ๆ
	จำนวน นักโทษที่ เข้าเกณฑ์ ได้รับการพัก โทษ ขึ้น ทะเบียนแล้ว จำนวน ๒,๑๔๗ นาย ยังไม่ขึ้น ทะเบียน ๑,๔๕๙ นาย	

๔) กรณีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป		
หลักเกณฑ์เดิม	นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป ให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาโดยคำนึงถึงคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ ๑) นักโทษต้องมีอายุ ๗๐ ปีขึ้นไป ๒) เป็นนักโทษที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย และมีโทษจำคุกต่อไปไม่เกิน ๑๐ ปี	
หลักเกณฑ์ที่แก้ไขใหม่	นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากสูงอายุ หมายถึงผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป และเป็นนักโทษที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย และมีโทษจำคุกต่อไปไม่เกิน ๑๐ ปี	
จำนวนนักโทษที่เข้าเกณฑ์ได้รับการพักโทษ จำนวน ๕๐๑ นาย		

๕.๑ บทสรุป

เมื่อได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ประกาศกรมราชทัณฑ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป พบว่าหลักเกณฑ์เรื่องคุณสมบัติของนักโทษผู้มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษที่กำหนดไว้นั้นไม่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ สูงอายุ ซึ่งกลุ่มผู้ศึกษาเห็นว่าทำให้เกิดปัญหาหลายประการโดยพอจะสรุปได้จากรายละเอียดบทก่อนหน้าที่ได้กล่าวมา ดังนี้

๑) นักโทษเด็ดขาดกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการเจ็บป่วยร้ายแรง จะใช้การพิจารณาที่ระยะอันตรายเป็นสำคัญ หากนักโทษมีอาการเจ็บป่วยรุนแรงแต่ยังไม่ถึงขั้นที่อยู่ในระยะอันตรายถึงขั้นเสียชีวิตก็ไม่สามารถพักการลงโทษได้

๒) นักโทษเด็ดขาดกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการพิการ จะเห็นได้ว่าตามหลักเกณฑ์ของกรมราชทัณฑ์นั้น คำจำกัดความคำว่า “พิการ” ยังไม่ครอบคลุมถึงอาการพิการได้อย่างทั่วถึง

๓) นักโทษเด็ดขาดกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์ของประกาศกรมราชทัณฑ์นักโทษต้องมีอายุ ๗๐ ปีขึ้นไป และไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบการกำหนดหลักเกณฑ์นักโทษสูงอายุในต่างประเทศพบว่าการกำหนดเกณฑ์ของนักโทษสูงอายุจะใช้เกณฑ์อายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป จากการใช้เกณฑ์ในการกำหนดอายุของนักโทษที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศจะส่งผลต่อการให้ความสำคัญกับการปล่อยตัวนักโทษสูงอายุออกจากเรือนจำเป็นจำนวนมาก

ดังนั้น กลุ่มผู้ศึกษาจึงได้ปรับหลักเกณฑ์เรื่องคุณสมบัติของนักโทษผู้มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ โดยปรับลดหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้สามารถพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดได้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษนี้อาจส่งผลให้การพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดเมื่อออกไปสู่สังคมภายนอกก็อาจจะกระทำความผิดซ้ำและก่อให้เกิดอันตรายต่อคนในสังคมที่จะถูกประทุษร้ายจากผู้ได้รับการพักการลงโทษ ดังนั้นควรมีแนวทางในการควบคุมผู้ได้รับการพักการลงโทษโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว ซึ่งถือว่าเป็นอีกมาตรการหนึ่งของการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๑) หลักเกณฑ์เรื่องคุณสมบัติของนักโทษผู้มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ เนื่องจากเจ็บป่วย ร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป จากเดิมผู้มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษจะต้องเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีขึ้นไป กลุ่มผู้ศึกษาเห็นว่าควรปรับเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นกลางขึ้นไป

๒) นักโทษเด็ดขาดกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากการพิการ จากเดิมหลักเกณฑ์ของกรมราชทัณฑ์ ได้ให้คำจำกัดความคำว่า “พิการ” ที่ระบุถึงลักษณะความพิการอย่างแคบ กลุ่มผู้ศึกษาจึงเห็นว่าควรมีการขยายคำจำกัดความคำว่า “พิการ” ที่ระบุถึงลักษณะความพิการที่กว้างมากขึ้น

๓) นักโทษเด็ดขาดกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป จากเดิมหลักเกณฑ์ของกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดอายุของนักโทษต้องมีอายุตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป และไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย กลุ่มผู้ศึกษาจึงเห็นว่าควรกำหนดเกณฑ์ของนักโทษสูงอายุ โดยใช้เกณฑ์อายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป

๔) นักโทษเด็ดขาดที่มีสิทธิพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษทั้ง ๓ กลุ่มที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้มีนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการพักการลงโทษมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นอาจเกิดปัญหาในสังคมได้ กลุ่มผู้ศึกษาจึงเห็นควรนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่สังคม

บรรณานุกรม

- ไกรสร อ่อนคำ. “การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring : EM) มาใช้ภายหลังศาลมีคำพิพากษา : ศึกษาเฉพาะการคุมประพฤติและการกักขัง” รายงานหลักสูตรผู้พิพากษาหัวหน้าศาล รุ่นที่ ๑๘ สำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒.
- ซีต้า ธนฐิตวงศ์. “การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์” ปรินิพนิตศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓.
- ณรงค์ ใจหาญ. “กฎหมายอาญาว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย” กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, ๒๕๕๓.
- นที จิตสว่าง. “แนวความคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ” วารสารราชทัณฑ์.ปีที่ ๒๙. (มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔)
- นันทน์ภัส สุปิยะพันธ์. “การปล่อยชั่วคราวโดยการนำมาตรการคุมขังแบบไม่ควบคุมตัวโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์” วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี.
- เบ็ญจะ เพ็งดิษฐ์. “การคุมขังผู้ต้องโทษไว้ในที่อยู่อาศัยโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์” ปรินิพนิตศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.
- ปาลิดา มณีโชติ. “ปัญหาการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราวจำเลยในชั้นพิจารณาคดีของศาล” วารสารวิชาการศรีปทุม คณะนิติศาสตร์. ๒๕๕๙.
- ศรinya สีมา. “กำไรอิเล็กทรอนิกส์: อุปกรณ์ควบคุมผู้กระทำความผิด” สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๙.
- อัมรัตน์ หอมนาน. “การกำหนดหลักเกณฑ์การพักการลงโทษพิเศษกรณีนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุ” ปรินิพนิตศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๖๐.
- “รายงานการประเมินความคุ้มค่าโครงการส่งเสริมการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลมาใช้ในการปล่อยชั่วคราวติดตามตัว (EM)” สำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๑.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากร. “โอกาสและข้อจำกัดในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (EM) มาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นเยาวชน” สำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒.